

DOKTORA YETERLİK SINAVI DARALTILMIŞ GÜNCEL (2026) SORU HAVUZU

Sistemantik Felsefe ve Mantık Anabilim Dalı

1. Aristoteles'in Platon'un "formlar teorisi" eleştirisini en az üç farklı argüman ile destekleyerek açıklayınız.
2. Locke'un "nitelikler" konusundaki yaklaşımına ilişkin Berkeley'in eleştirisini özetleyiniz.
3. S. Kierkegaard, Hegel'i "Bireyi tümünden unutmak"la nasıl eleştirir? Açıklayınız.
4. Spinoza ile Leibniz'in felsefelerini karşılaştırarak, ikinci filozofun determinizm (belirlenimcilik) sorunundan ne ölçüde kurtulmayı başardığını gerekçeleriyle yazınız.
5. W. V. O. Quine'in analitiklik-sentetiklik ayrımı ile indirgemeciliğe yönelik eleştirilerinin ne olduğunu açıklayıp analitik felsefenin tarihi göz önünde bulundurulduğunda bu eleştirilerin önemini tartışınız.

Felsefe Tarihi Anabilim Dalı

1. Platon ile Aristoteles'in siyaset felsefesi anlayışlarını karşılaştırarak açıklayınız.
2. Orta Çağ'daki tümeller tartışmasını; İlk Çağ felsefesindeki kökenlerine inerek açıklayınız.
3. Kant'ın transandantal idealizmi Hume'un empirist kuşkuculuğundan nasıl etkilenmiştir?
4. Hobbes, Locke ve Rousseau'yu egemenlik kuramları açısından karşılaştırınız.
5. Hegel ve Marx'ın "yabancılaşma" düşüncelerini karşılaştırınız.

Bilim Tarihi ve Felsefesi Anabilim Dalı

1. Wittgenstein'in olgular bağlamı çerçevesinde felsefenin imkansızlığına işaret etmesinin gerekçelerini açıklayınız.
2. Mantıkçı pozitivistin temel ilkeleri hakkında bilgi veriniz.
3. Kuhn'un bilim anlayışında paradigma kavramını açıklayınız.
4. Poincaré'nin konvansiyonalizm düşüncesi temelinde, bilim görüşünü açıklayınız.
5. Popper'ın "tarihsici" (historicist) felsefeler hakkındaki görüşlerini bilim çerçevesinde açıklayınız.

Türk İslam Düşüncesi Anabilim Dalı

1. Gazzâlî'nin filozoflara ve filozofların felsefi yöntemlerine getirdiği eleştirileri açıklayınız.
2. İslam Felsefesinin kaynakları konusunu, ona ilham veren unsurlarıyla (Yunan, Süryani, Hint, Fârisi) birlikte ele alarak açıklayınız.
3. İbn Sina'ya göre "felsefenin gayesi"ni filozofun ilimler tasnifi anlayışından yola çıkarak açıklayınız.
4. Aristoteles'in "her şey olan akıl" ve "her şeyi yapan akıl" görüşlerinin tartışılmasıyla oluşan geleneğe İslam Felsefesi içerisinde Farabi'nin katkısı nasıl olmuştur? Açıklayınız.
5. İbn Arabi felsefesinde tanrıyı (Bir) bilme ve tanrıya (Bir) dönüş konusunu, Plotinos'un Enneadlar ve Arabi'nin Fütühat-ı Mekkiye eserlerindeki etkileşimlerden yola çıkarak açıklayınız.